

Option Street Professional:

Een welkome module voor Wall Street Professional

Lezers van *TKA* hebben dit jaar in de kolommen van dit blad veel mooie strategieën en indicatoren de revue zien passeren. Daaruit mogen we wellicht de conclusie trekken dat 2003 een interessant en voor velen relatief gunstig beleggingsjaar is geweest. Wie dit jaar de richting van de koersbeweging dikwijls goed wist te voorspellen, krijgt wellicht zin om in 2004 nog meer werk te maken van de timing van de beweging – en daar met opties munt uit te slaan.

tekst: Krijn Poppe

Tot de toppers van de nieuwe software behoorde dit jaar de nieuwe versie van Wall Street Professional, die dit voorjaar op Schiphol de lucht inging. Tegen het eind van het jaar introduceert Keyword een uitbreiding op dit populaire analysepakket: Option Street Professional. Alle reden dus om de jaargang 2003 van *TKA* af te sluiten met een bespreking van dit pakket. Het eerste aantrekkelijke punt van Option Street is dat het volledig met Wall Street is geïntegreerd. Het is een optionele module op dit pakket, die zich voordoet als een knop op een van de werkbalken, vergelijkbaar dus met de al bekende TA-Reporter voor technische analyse. Dat heeft veel voordelen, allereerst in gebruikersgemak. Het betekent ook dat alle (realtime)koersinformatie uit Wall Street wordt gebruikt. En dat technische indicatoren kunnen worden toegepast op bijvoorbeeld de historische en impliciete volatiliteit.

Voor beginners op het terrein van opties levert Keyword een duidelijke handleiding mee. Hoofdstuk 2 in die handleiding is getiteld Werken met Option Street, maar geeft eerst in twintig pagina's de basistheorie van

opties. Zo wordt het verschil uitgelegd tussen Europese opties (op indices, uitoefening alleen op de aflooptdatum) en Amerikaanse opties (op

aandelen) en wordt uitvoerig stilgestaan bij de theoretische waarde van de optie. Die waarde kan worden bepaald met de Black&Scholes-formule. De waarde hangt daarin af van de koers van de onderliggende waarde (het aandeel of de index), de rentestand, de volatiliteit van de onderliggende waarde, de looptijd en de eventuele dividenduitkeringen tijdens de looptijd van de optie.

Grieken

Wie een visie heeft op het toekomstige verloop van deze factoren, kan dus de waarde van de optie (laten) uitrekenen. Daarmee kun je dan aantrekkelijke opties identificeren. Maar je kunt ook opties of combinaties van opties kiezen waarbij de afhankelijkheid van factoren die erg onduidelijk zijn, gering is. Daarbij is het handig om te letten op de (met Griekse letters aangeduide) waardebepalende elementen uit de Black&Scholes-formule. Zo geeft de delta (of hedgeratio) aan wat de invloed op de optiewaarde is van een koersverandering van de onderliggende waarde. Een delta van 0,6 houdt in dat de optie met €0,60 in prijs stijgt, als het aandeel met €1 stijgt. De handleiding van Option Street wijst ook op handige weetjes, zoals het feit dat de delta van een put- en een calloptie (bij gelijke uitoefenprijzen en aflooptmaanden) samen altijd 1 zijn. De delta

hangt wel af van het waardeniveau van het onderliggende aandeel. Dat betekent dat het ook handig is om zicht te hebben op de mate waarin de delta verandert als de koers van het fonds zelf verandert. Dat getal (bijvoorbeeld 0,03) is de gamma (die in dit voorbeeld aangeeft dat bij een stijging van de onderliggende waarde met één punt, de delta met 0,03 stijgt, dus van 0,6 naar 0,63).

Naarmate een optie dichter bij de aflooptdatum komt, smelt de verwachtingswaarde ofwel het verschil tussen de hogere uitoefenprijs van de optie en de marktwaarde van het onderliggende fonds, weg. De kans dat voor de aflooptdatum het fonds tot de uitoefenprijs oploopt, neemt immers af. De θ geeft aan hoe groot deze waardevermindering per dag in theorie is. Optiewaarden zijn ook afhankelijk van de beweeglijkheid van de onderliggende waarde. Hoe beweeglijker, hoe groter de kans dat de uitoefenprijs zich voordoet en de optie dus zinvol kan worden uitgeoefend. Dit meten we in de vega van een optie. Een vega van 0,25 geeft aan dat de optie €0,25 in waarde stijgt wanneer de volatiliteit met één punt toeneemt. En tot slot is er de rho, die op vergelijkbare wijze de invloed van de rentestand weergeeft.

Strategieën

Option Street ondersteunt behalve de bekende enkelvoudige optieposities, zoals het (ver)kopen van een call of een put, ook combinaties van opties met aandelen, straddles, strangles, pricespreads, timespreads, butterflies en condors. De combinaties worden in de handleiding voorbeeldig uitgelegd met figuren en zijn standaard in het programma beschikbaar. Dat gaat

In de rubriek Software wordt aandacht besteed aan softwarepakketten en de ontwikkelingen op het gebied van software en data- en nieuwsleveranciers. **KRIJN POPPE** evalueert beleggingssoftwarepakketten voor de HCC Gebruikersgroep Beleggen.

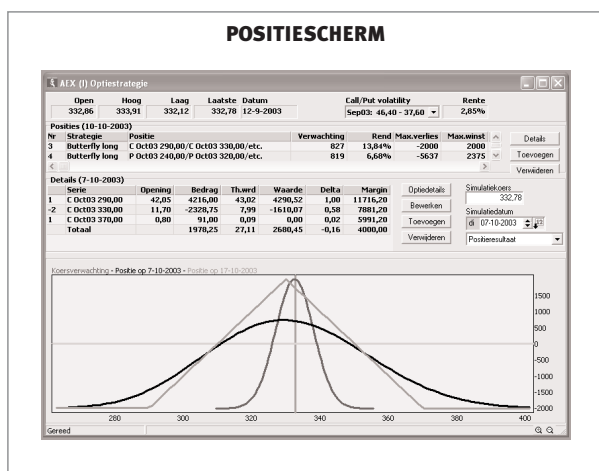
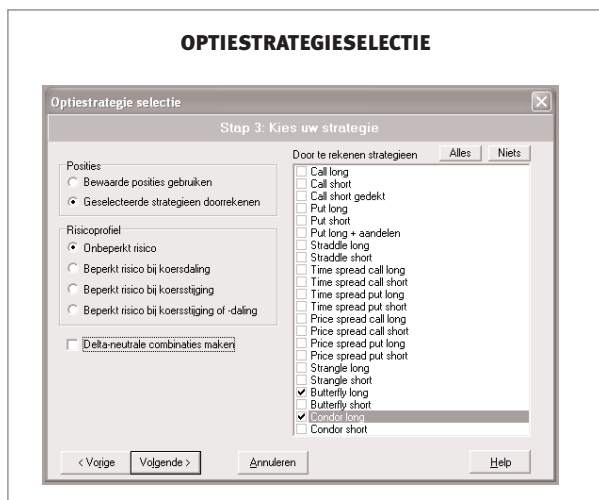
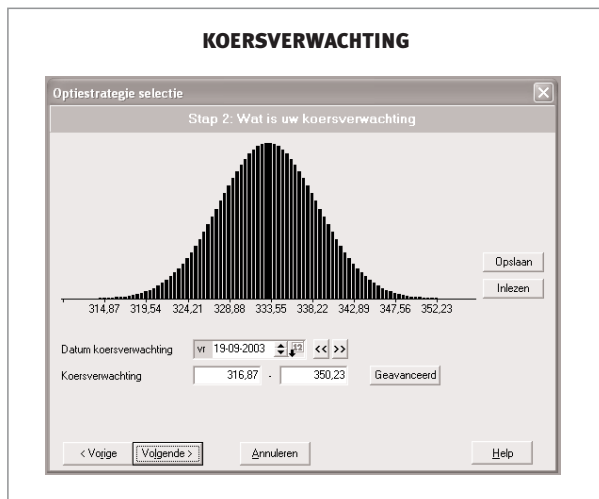
relatief eenvoudig: In een optie-monitor wordt een fonds/index gekozen als onderliggende waarde waarop een (scherm-)indeling kan worden gedefinieerd met daarin de te hanteren rente en de call- en putvolatilititeit. Daarbij is de keuze tussen een eigen inschatting, de historische volatilititeit van de onderlig-

gende waarde of de impliciete volatilititeit van de optie met de betrokken afloopmaand. De optie-monitor is zelf verder op te maken, zodat bijvoorbeeld de delta, gamma en θ kunnen worden weergegeven. Handig voor price- of timespreads is dat ook het verschil in premie met de eerstvolgende optieserie kan worden weergegeven. Dit werkt relatief eenvoudig, ook voor een bestaande schermindeling. Wie geen duidelijke strategie heeft, brengt het in het traden van opties niet ver. Option Street ondersteunt dit met een specifieke functie, waarin voor een onderliggende waarde een koersverwachting (een range) voor een afloopdatum in de toekomst kan worden ingevoerd. De afloopdata worden door het pakket netjes aangeboden. Verder wordt een normale verdeling gehanteerd. Deze verwachting kan worden bewaard en later weer opgeroepen. Voor deze verwachting kunnen dan de hierboven genoemde strategieën worden aangekruist en doorgerekend. Desgewenst kan een risicoprofiel worden opgegeven en het programma kan ook worden gevraagd delta-neutrale combinaties te genereren. Daarmee kan overigens het karakter van een strategie als een straddle wel worden aangest. Nadat desgewenst gegevens over volatilititeit, rente en dergelijke zijn aangepast, berekent Option Street op basis van alle mogelijke optiecombinaties een strategieoverzicht met posities, details van die posities en grafieken. De overzichten zijn zelf vorm te geven door kolommen toe te voegen of te verwijderen. Deze overzichten ogen zeer compleet, gebruikersvriendelijk en realistisch. Zo is in de totaal kolom van een positie een zo goed mogelijke inschatting gemaakt. Handig is ook dat kan worden ingesteld dat alleen opties in de beschouwing worden betrokken waarin daadwerkelijk handel plaatsvindt. Hetzelfde geldt voor de simulatiedatum, de datum waarop de waarde van de positie wordt uit-

gerekend. Dat hoeft immers niet de systeemdatum van de computer te zijn. Net als Wall Street kan ook Option Street naar eigen inzichten worden aangepast. Hierboven noemden we al wat voorbeelden rond kolommen en gegevens in schermen. Ook de user-interface kan qua kleuren in grafieken en dergelijke worden aangepast. Voor de opties en optiestrategieën zijn enkele speciale menu's beschikbaar om veelgebruikte voorkeuren in bijvoorbeeld de berekening van de impliciete volatilititeit of de optiestrategieën (bijvoorbeeld: gebruik van bied- en laatkoersen, middenkoersen en slippage/spread) vast te leggen.

Indicatoren

Option Street bevat ook een aantal aan opties gerelateerde indicatoren, zoals de C/P-ratio (call-putverhouding) en de al genoemde impliciete volatilititeit. De handleiding bevat een duidelijke index met alle begrippen, inclusief de in het pakket gebruikte formules. Overigens is – enigszins in tegenstelling tot wat hierboven werd gesuggereerd – ook optiehandel mogelijk zonder duidelijke visie op de ontwikkeling van de onderliggende waarde. Dat gebeurt bij het handelen op basis van de volatilititeit. Bij deze vorm van arbitrage wordt ervan uitgegaan dat grote verschillen tussen de historische beweeglijkheid van de onderliggende waarde en de impliciete volatilititeiten, zoals die zijn af te leiden uit de daadwerkelijke optiekoersen, naar elkaar toe zullen tenderen. Zo kunnen opties tijdelijk (na een forse koersbeweging), of meer structureel, duur zijn. Met andere woorden: de markt maakt deze opties duur door uit te gaan van een hoge beweeglijkheid (en daarmee een redelijke kans dat het tot uitoefening van de optie kan komen). Als mag worden aangenomen dat deze ingeprijsde beweeglijkheid weer verdampt, zullen optieprijzen dalen. Het schrijven van een call op in bezit zijnde aandelen is dan een aantrekkelijke strategie,

al was het maar voor extra rendement op de aandelenportefeuille. Via de hierboven genoemde indicatoren en een functie volatiliteitsanalyse met een volatiliteitsoverzicht en grafische weergave, ondersteunt Option Street deze vorm van trading uitstekend. Ook het feit dat de waarden van die indicatoren worden opgeslagen en met technische analyse kunnen worden geïnterpreteerd, is ideaal. Net als het feit dat dit op de realtimekoersen uit Wall Street gebeurt. Tot slot moet de mogelijkheid worden genoemd om met dividend rekening te houden, ook via een extrapolatie, wat vooral

voor de analyse van langlopende opties van groot belang is.

Conclusie

Wall Street-gebruikers zullen weinig moeite hebben om zich Option Street eigen te maken. De integratie van deze module is perfect en het gebruikersvriendelijke karakter van Wall Street vinden we ook in deze module terug. (Toekomstige) Wall Street-gebruikers die wel eens in opties handelen, of overwegen dat te doen, zouden een klein deel van hun winst uit 2003 moeten besteden aan deze optiemodule, al was het maar voor onder de kerstboom als eindejaarsbonus.

Option Street Professional gaat (voor Wall Street Professional-bezitters) €450 kosten, maar is tijdelijk nog verkrijgbaar, dankzij een introductieaanbod, voor €395. Bezitters van de 'oude' Option Street for Windows moeten voor aanschaf wel eerst hun Wall Street for Windows upgraden naar Wall Street Professional.

Voor meer informatie:

Keyword Info Systems BV
Postbus 677, 2600 AR Delft
Tel: (015) 262 49 40
Fax: (015) 262 49 98
e-mail: office@keyword.nl
www.keyword.nl

Product	Fabrikant	WWW	Distributeurs	Richtprijs incl. euro
TECHNISCHE ANALYSE				
Amibroker	Amibroker	amibroker.com	16,1	100,-
Amibroker Realtime	Amibroker	amibroker.com	16,1	265,-
AdvancedGet 7.6	Trading Technics inc.	advancedget.com	2	3900,-
Elwave 6.2 full-version EOD	Prognosis	prognosis.nl	9,3,1	1778,-
Elwave 6.2 full-version Realtime	Prognosis	prognosis.nl	3,1	2140,-
Fibonacci Trader 4.0 EOD	Fibonacci Trader	fibonaccitrader.com	5,1	1379,-
Fibonacci Trader 4.0 Realtime	Fibonacci Trader	fibonaccitrader.com	5,1	2145,-
Hermes P.T.A EOD	IIS	iis.nl	1	1025,-
Hermes P.T.A Realtime	IIS	iis.nl	1	1890,-
Metastock EOD	Equis	equis.com	6,2,1	660,-
MetaStock RT	Equis	equis.com	6,2,1	2400,-
Omnitrader 2003 Stock	Nirvana	nirv.com	1	540,-
Omnitrader 2003 Futures	Nirvana	nirv.com	1	900,-
Omnitrader 2003 Realtime	Nirvana	nirv.com	1	1.250,-
VisualTrader 2.0 EOD	Nirvana	nirv.com	1	765,-
VisualTrader 2.0 Realtime	Nirvana	nirv.com	1	1.825,-
Tradestation 2000i	Omega Research	omegaresearch.com	1,6,10	3240,-
RadarStation 2000i	Omega Research	omegaresearch.com	1,6,10	3240,-
TAR Reporter	Keyword	keyword.nl	6,1	495,-
Tradestation2000i Pro suite	Omega Research	omegaresearch.com	4,1	6345,-
Vestics	Vestico	vestico.nl	18	jaarlijks 143,40
VisionExpert Basic 4.0	Pavell	pavell.com	7,1	249,-
VisionExpert Professional 4.0	Pavell	forestbergen.com	4,7,1	495,-
Wallstreet for Windows 4.0	Keyword	keyword.nl	9,6,1	545,-
Wallstreet for Windows Realtime 4.0	Keyword	keyword.nl	9,6,1	815,-
StockBrain	Home Broker	homebroker.nl	1	75,-
Stock Vision 7.0	Stock Vision	stockvision.nl	11,1	250,-
TechniFilter Plus	RTR Software	rtrsoftware.com	14,1	525,-
PORTEFEUILLEBEHEER				
Portfolio 2000	Pavell	pavell.com	7,1	100,-
Demeter prive	IIS (Jaad)	iis.nl	12,1	325,-
Demeter Standaard	IIS (Jaad)	iis.nl	12,1	2155,-
Demeter Pro	IIS (Jaad)	iis.nl	12,1	3775,-
OPTIEANALYSE				
Sinus 2.5	Sinus	sinus.nl	1,17	222,-
Optimaat for Windows	Fox beleggings Software	foxware.nl	13,1	750,-
Optimaat for Windows Prof	Fox beleggings Software	foxware.nl	13,1	1290,-
OptionStation 2000i	Omega Research	omegaresearch.com	4,1,6,10	3240,-
OptionVue5	Optionvue Systems	optionvue.com	15	aanvraag
OptionViews Profesional Edition	Optionvue Systems	optionvue.com	15	aanvraag
DISTRIBUTEURS				
1 = Forest Bergen (www.forestbergen.com)		10 = Eurobooster (www.eurobooster.com)		
2 = Moneypicker (www.moneypicker.com)		11 = Stock Vision (www.stockvision.nl)		
3 = Prognosis (www.prognosis.nl)		12 = IIS (www.iis.nl)		
4 = Pavell (www.pavell.com)		13 = Fox beleggings Software (www.foxware.nl)		
5 = zhedge (www.zhedge.com)		14 = RTR Software		
6 = Beleggings Winkel (www.beleggingsshop.net)		15 = Runatec Investment systems (email: strubegg@ping.be)		
7 = TijdBeursmedia (www.eurobench.com)		16 = Amibroker (www.amibroker.com)		
8 = Office Centrum		17 = Sinus (www.sinus.nl)		
9 = Keyword (www.keyword.nl)		18 = Vestico (www.vestico.nl)		